

*B.Pauniņa
Projekta konsultante
profesionālās izglītības
eksaminācijas jautājumos*

Sasniedzamo rezultātu vērtēšana profesionālās kvalifikācijas eksāmenos

Valsts izglītības satura centrs (VISC) sadarbībā ar Valsts izglītības attīstības aģentūru (VIAA) turpina īstenot ESF projektu „Nozaru kvalifikācijas sistēmas izveide un profesionālās izglītības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšana” (vienošanās Nr.2010/0274/1DP/1.2.1.1.1/10/IPIA/VIAA/001).

Projekta īstenošanas gaitā tiek pārskatīts profesionālās izglītības saturs un eksaminācijas iespējas, piemērojot tos veiktajiem tautsaimniecības nozaru izpētes rezultātiem un vajadzībām.

Viena no projekta aktivitātēm ir profesionālās kvalifikācijas eksāmenu un alternatīvu sniedzamo rezultātu novērtēšanas formu izstrāde zināšanu, prasmju un kompetenču, kas iegūtas profesionālajā izglītībā vai ārpus formālās izglītības sistēmā, novērtēšanai. Darbs plānots piecos posmos, šobrīd tiek izstrādāti profesionālās kvalifikācijas eksāmenu materiāli Enerģētikas, Ķīmiskās rūpniecības un tās saskarnozaru, Tekstilizstrādājumu, apģērbu, ādas un ādas izstrādājumu ražošanas, Tūrisma un skaistumkopšanas, Būvniecības, Kokrūpniecības, Pārtikas rūpniecības un lauksaimniecības, Metālapstrādes, mašīnbūves un mašīnzinību, Transporta un loģistikas, Poligrāfijas un izdevējdarbības, Elektronisko un optisko iekārtu ražošanas, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, Uzņēmējdarbības, finanšu, grāmatvedības un administrēšanas nozarēm (1. - 3.posms).

Profesionālajām kvalifikācijām "Elektrotehniķis", "Biotehnologa palīgs", "Ķīmijas tehniķis", "Tērpu stila speciālists", "Viesmīlis", "Viesmīlības pakalpojumu speciālists", "Frizieris stilists", "Vizuālā tēla stilists",

"Inženierkomunikāciju tehniķis", "Dārzkopības tehniķis", "Automehāniķis", "Loģistikas darbinieks", "Ofseta iespiedējs", "Poligrāfijas ražošanas tehniķis", "Programmēšanas tehniķis", "Datorsistēmu tehniķis", "Telekomunikāciju tehniķis", "Elektronikas tehniķis", "Komercdarbinieks", "Mazumtirdzniecības komercdarbinieks", "Rūpniecības komercdarbinieks" un "Reklāmas pakalpojumu komercdarbinieks" – tiek izstrādāta profesionālās kvalifikācijas eksāmena programma, teorētiskās daļas uzdevumu banka ar 800 uzdevumiem un to vērtēšanas kritērijiem, praktiskās daļas uzdevumu banka, kas sastāv no 5 uzdevumu komplektiem, kā arī to vērtēšanas kritēriji.

Profesionālajām kvalifikācijām "Elektromontieris", "Drēbnieks", "Šuvējs", "Inženierkomunikāciju montētājs", "Motorzāģa operators", "Dārzkopis", "Atslēdznieks", "Virpotājs", "Noliktavas darbinieks" – tiek izstrādāta profesionālās kvalifikācijas eksāmena programma, teorētiskās daļas uzdevumu banka ar 600 uzdevumiem un to vērtēšanas kritēriji, praktiskās daļas uzdevumu banka, kas sastāv no 5 uzdevumu komplektiem katrai, kā arī to vērtēšanas kritēriji.

Profesionālajai kvalifikācijai "Mežstrādnieks" tiek izstrādāta profesionālās kvalifikācijas eksāmena programma, teorētiskās daļas uzdevumu banka ar 400 uzdevumiem un to vērtēšanas kritēriji, praktiskās daļas uzdevumu banka, kas sastāv no 5 uzdevumu komplektiem, kā arī to vērtēšanas kritēriji.

Pabeidzot darbu profesionālās kvalifikācijas eksāmena materiālu izstrādē, 4.-5.posmā tiek plānota alternatīvās sasniedzamo rezultātu novērtēšanas formas programmas izstrāde, 5 pārbaudījumu komplektu (variantu) alternatīvajai sasniedzamo rezultātu novērtēšanas formai un to vērtēšanas kritēriju izstrāde, pamatojot izvēlētās formas priekšrocības.

Darba grupā iekļauti profesionālās izglītības pedagogi un nozares pārstāvji.

Lai veicinātu dialogu starp darba devējiem, darba ņēmējiem un izglītotājiem, ir pabeigta tirgus izpēte "Alternatīvās mācību rezultātu novērtēšanas formas ieviešana profesionālās kvalifikācijas eksāmenu saturā Tūrisma nozares profesionālajām kvalifikācijām "Ēdināšanas pakalpojumu speciālists" un "Pavārs"". Darba grupā piedalījās izglītotāji no profesionālās izglītības iestādēm un darba devēji. VISC konsultanti profesionālās izglītības eksaminācijas jautājumos sniedza metodisko atbalstu eksāmenu materiālu izstrādē.

Ņemot vērā, ka modulārās izglītības programmās tiek veidoti moduļi, balstoties uz sasniedzamajiem rezultātiem, kur svarīga loma ir arī novērtēšanai, šī darba mērķis bija izstrādāt jaunas, efektīvākas sasniedzamo rezultātu novērtēšanas formas un metodes.

Darbs tika veikts 2 posmos:

1.posmā, balstoties uz profesijas standartu profesionālajām kvalifikācijām "Pavārs" un "Ēdināšanas pakalpojumu speciālists", katrai no nosauktajām profesionālajām kvalifikācijām tika izstrādāta viena alternatīvā sasniedzamo rezultātu novērtēšanas programma. Programmā tika noteikti mērķi, pārbaudījuma adresāts, darba uzbūve, pārbaudes darba uzdevumi un pārbaudāmās kompetences

2.posmā katrai profesionālai kvalifikācijai tika izstrādāti pieci alternatīvās sasniedzamo rezultātu novērtēšanas formas uzdevumu komplekti (varianti) un sasniedzamo rezultātu vērtēšanas kritēriji.

Izstrādātās alternatīvās sasniedzamo rezultātu novērtēšanas formas ir atšķirīgas no šobrīd pielietojamajām– tiek piedāvāts veidot jaunu eksāmenu darba uzbūvi, liekot akcentu uz praktisko kompetenču pārbaudi.

Darba grupa pamatoja kombinētās novērtēšanas formas izvēli, izanalizējot profesijas standarta prasības un pašreizējās prasības profesionālās kvalifikācijas eksāmenu.

Saskaņojot izstrādāto materiālu, Tūrisma un skaistumkopšanas NEP veica izstrādātā materiāla ekspertīzi, ieteica vērtīgus papildinājumus un saskaņoja alternatīvās sasniedzamo rezultātu novērtēšanas formas. Aprobācijas rezultāti tiks izmantoti, izstrādājot alternatīvās sasniedzamo rezultātu novērtēšanas formas un metodes citām projektā iekļautajām profesionālajām kvalifikācijām.